Roll No.												Serial No. of Q. C. A. B.

ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 54] [ಒಟ್ಟು ಮುದ್ರಿತ ಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 24

Total No. of Questions : 54] [Total No. of Printed Pages : 24

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : 67-S ವಿಷಯ : **ತೃತೀಯ ಭಾಷೆ — ಸಂಸ್ಕೃತ**

Code No. : 67-S **Subject : Third Language — SANSKRIT**

तृतीय भाषा – संस्कृतम्

ದಿನಾಂಕ : 08. 04. 2011] [Date : 08. 04. 2011

ಸಮಯ : ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10-30 ರಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 1-15 ರವರೆಗೆ] [Time : 10-30 A.M. to 1-15 P.M.

ಪರಮಾವಧಿ ಅಂಕಗಳು : 100] [Max. Marks : 100

FOR OFFICE USE ONLY

Q. No.	Marks	Q. No.	Marks	Q. No.	Marks	Q. No.	Marks	Q. No.	Marks
1.		12.		23.		34.		45.	
2.		13.		24.		35.		46.	
3.		14.		25.		36.		47.	
4.		15.		26.		37.		48.	
5.		16.		27.		38.		49.	
6.		17.		28.		39.		50.	
7.		18.		29.		40.		51.	
8.		19.		30.		41.		52.	
9.		20.		31.		42.		53.	
10.		21.		32.		43.		54.	
11.		22.		33.		44.		∞	

Total Marks			
Total Marks in words		**Grand Total**	

1. ✓			
2. ✓		✓	✓
Signature of Evaluators	*Registration No.*	*Signature of the Deputy Chief*	*Signature of the Room Invigilator*

[Turn over

ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೂಚನೆಗಳು :

i) ಇದು ಪ್ರಶ್ನೆಸಹಿತ ಉತ್ತರ ಪುಸ್ತಕವಾಗಿದೆ.

ii) ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಲು ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ಜಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಬರೆಯಬೇಕು.

iii) ಈ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯು 'ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ' ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ಒಟ್ಟು 54 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

iv) ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪೆನ್ಸಿಲ್‌ನಿಂದ (ಸೀಸದ ಕಡ್ಡಿ) ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬಾರದು. ಪೆನ್ಸಿಲ್‌ನಿಂದ ಉತ್ತರ ಬರೆದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

v) ಬಹು-ಆಯ್ಕೆ, ಖಾಲಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವುದು, ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆರೆದು ಅಳಿಸುವುದು / ತಿದ್ದಿ ಬರೆಯುವುದು / ಗುರುತಿಸುವುದು ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಅನರ್ಹವಾಗುತ್ತದೆ.

vi) ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಓದಲು 15 ನಿಮಿಷಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಲಾವಕಾಶ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

परीक्षार्थिनां सामान्याः सूचना :

i) इदं प्रश्नयुक्तम् उत्तरपुस्तकम् अस्ति ।

ii) प्रत्येकं प्रश्नस्य उत्तरं लेखितुं पर्याप्तः स्थलावकाशः प्रकल्पितः । निर्दिष्टस्थानेषु एव उत्तराणि लेखनीयानि ।

iii) अस्मिन् प्रश्नयुक्ते उत्तरपुस्तके 'संयोज्य लिखत' प्रश्नसहितम् आहत्य चतु:पंचाशत् (54) प्रश्नाः सन्ति ।

iv) परीक्षार्थिनः उत्तराणि अङ्कनी (पेन्सिल्) द्वारा न लिखेयुः । पेन्सिल्द्वारा लिखितानि उत्तराणि मौल्यमापनार्थं न परिगण्यते ।

v) समुचितोत्तरप्रश्नाः, रिक्तस्थानं पूरयत, संयोज्य लिखत एतेषां प्रश्नानाम् उत्तराणि सम्मार्ज्य लिख्यते चेत् मौल्यमापनार्थं न परिगण्यन्ते ।

vi) परीक्षार्थिभ्यः प्रश्नानां पठनार्थम् अर्थग्रहणार्थं च पञ्चदशनिमेषकालावकाशः अधिकः प्रदत्तः ।

I. निम्नलिखितेषु प्रश्नेषु अपूर्णविवरणेषु वा प्रत्येकाय चत्वारः विकल्पाः प्रदत्ताः । तेषु एकमेव शुद्धं उपयुक्तं वा वर्तते । उपयुक्तं विकल्पं चित्वा प्रश्नस्य समक्षे निर्दिष्टस्थाने अक्षरसहितं अस्योत्तरं पूरयतु । $15 \times 1 = 15$

1. मेघे जलपूरणं अस्य कार्यम् —

(A) कूपस्य (B) समुद्रस्य

(C) सरोवरस्य (D) नद्याः ।

उत्तरम् : ______________________

2. अस्मद् शब्दस्य षष्ठी विभक्तयैकवचने रूपं इदं भवति —

(A) मयि (B) मम

(C) मया (D) अहम् ।

उत्तरम् : ______________________

3. एषा क्रीडा बुद्धिं विकासयति —

(A) टेन्निस क्रीडा (B) चतुरङ्ग क्रीडा

(C) कबड्डी क्रीडा (D) क्रिकेट क्रीडा ।

उत्तरम् : ____________________

4. सति विभवे इदं प्रशस्तम् —

(A) औदार्यम् (B) अहंकारः

(C) कार्पण्यम् (D) शौर्यम् ।

उत्तरम् : ____________________

5. अत्र विजातीयपदं इदं भवति —

(A) पठति (B) भवति

(C) वर्तते (D) लिखति ।

उत्तरम् : ____________________

6. सोन्दाक्षेत्रे तपोमग्नाः स्वामिनः एते —

(A) राघवेन्द्रस्वामिनः (B) शङ्कराचार्याः

(C) गुरुराजाचार्याः (D) वादिराजस्वामिनः ।

उत्तरम् : ____________________

7. तिङन्तं नाम इदम् —

(A) नामपदम् (B) क्रियापदम्

(C) समस्तपदम् (D) कृदन्तम् ।

उत्तरम् : ____________________

8. के० जि० जोशीमहोदयः अस्मिन् ग्रामे अजायत —

(A) ताळगुप्पाग्रामे (B) बिडदिग्रामे

(C) इलवालग्रामे (D) ताळिकोटेग्रामे ।

उत्तरम् : ____________________

9. रामः = रामाय, रावमेव ; 'त्वम्' अस्य सम्बद्धं चतुर्थपदम् एतत् —

(A) त्वया (B) तव

(C) तुभ्यम् (D) त्वाम् ।

उत्तरम् : ______

10. अदृष्टं प्राप्तुं एषः करणीयः —

(A) नाशः (B) भोगः

(C) आचारः (D) त्यागः ।

उत्तरम् : ______

11. 'निवृत्तिमार्ग एव श्रेष्ठः' इति एषः प्रतिपादितवान् —

(A) मण्डनमिश्रः (B) शङ्कराचार्यः

(C) चन्द्रगुप्तः (D) विष्णुगुप्तः ।

उत्तरम् : ______

12. 'पार्थः' इत्यस्य पर्यायपदम् इदं भवति —

(A) कृष्णः (B) सुयोधनः

(C) नकुलः (D) अर्जुनः ।

उत्तरम् : ______

13. बहूनां मध्ये एकस्य गुणविशेषं वक्तुं अयं प्रत्ययः भवति —

(A) तरप् (B) तमप्

(C) ल्यप् (D) शानच् ।

उत्तरम् : ______

14. न्याटयात् पथ: एष: न प्रविचलति —

(A) धनिक: (B) कृपण:

(C) धीर: (D) मूर्ख: ।

उत्तरम् : ______________________________

15. यक्ष: एतेन सह कुशलवार्तां प्रेषयितुम् ऐच्छत् —

(A) जलेन (B) मेघेन

(C) वायुना (D) वृष्टिना ।

उत्तरम् : ______________________________

II. रिक्तस्थानानि पूरयत — 5 × 1 = 5

16. सम्भूतघोरसमरात् विरराम.................................. ।

____

17. एकेनाप्यविवेकेन अनेके .... समापतन्ति ।

____

18. संस्कृति प्रवाहकं .... विराजताम् ।

____

19. मरालस्य मानसं .... विना न शोभते ।

____

20. क्रियापदानां मूलं रूपं .... इति कथ्यते ।

____

III. संयोज्य लिखत — 5 × 1 = 5

21.

	अ		आ
i)	सोमलता	a)	केशरहितशिरस्कः
ii)	कुलपतिः	b)	ओषधविशेषः
iii)	खल्वाटः	c)	उभयभारती
iv)	ज्ञानम्	d)	गर्वं नो याति
v)	शुकः	e)	त्यागसमेतम्
		f)	पञ्जरबन्धः
		g)	अगर्वम् ।

उत्तरम् : i) __________

ii) __________

iii) __________

iv) __________

v) __________

IV. एकवाक्येन उत्तरं लिखत — 8 × 1 = 8

22. उभयभारती कस्य धर्मपत्नी आसीत् ?

____

____

23. देवदत्तस्य सेवकः कुत्र गन्तुम् इच्छति ?

24. पञ्चतन्त्रम् केन लिखितम् ?

25. अङ्गराजः कः ?

26. 'ते कस्मिन् अधिकारः' इति कृष्णः वदति ?

27. मेघः केषां वंशे जातः ?

28. केन विना दैवं न सिध्यति ?

29. अव्ययम् नाम किम् ?

V. द्वित्रैः वाक्यैः संस्कृतभाषया उत्तरं लिखत — 5 × 2 = 10

30. क्रीडाभिः अस्माकं किं भवति ? भाषाक्रीडाः काः ?

31. सोन्दाक्षेत्रे प्रेक्षणीयानि स्थानानि कानि ?

32. शिक्षणक्षेत्रे जोशीमहोदयस्य कार्यं किम् ?

अथवा

वैद्यराजः सिद्धौषधविषये किम् उक्तवान् ?

33. चतुर्भद्रं दुर्लभं किम् ?

34. भगवान् युगे-युगे किमर्थं सम्भवति ?

35. संधिं विभज्य नाम लिखत — 2

i) मुनेर्महिमा

ii) देवालयः

36. विग्रहवाक्यं विलिख्य समासनाम लिखत — 2

i) लम्बकर्णः

ii) निर्जनम्

श्लोक तात्पर्यं कर्णाटकभाषया आंग्लभाषया वा लिखत — 2 × 2 = 4

37. कार्यगौरवं स्मरन् विघ्नवारिधिं तरन्
लक्ष्यसिद्धिमक्षिसात् करोमि सोद्यमः स्वयम् ।
यावदेति संस्कृतं प्रतिजनं गृहं गृहम्
तावदविरजा गतिस्तावदनुपदं पदम् ॥

अथवा

कोऽन्धो योऽकार्यरतः को बधिरो यो हितानि व शृणोति ।
को मूको यः काले प्रियाणि वक्तुं न जानाति ॥

38. अग्निदाहे न मे दुःखं छेदे न निकषे न वा ।
यत्तदेव महदुःखं गुञ्जया सह तोलनम् ॥

39. कृदन्तपदं चित्वा प्रत्ययस्य नाम लिखत — 2

i) कुमारः जलं पिबन् अस्ति ।

ii) कुमारेण पाठः लिखितः ।

40. वाक्ये योजयत — 2

i) सर्वदा ।

ii) समाप्तम् ।

41. अलङ्कारं विवृणुत — 2

विद्या एव धनम् ।

42. प्रस्तारं विलिख्य गणविभागं कृत्वा छन्दो नाम लिखत । 2

भक्तिप्रियाय भवरोगभयापहाय ।

एतयोः कवयोः देशकालग्रन्थादीनां विषये लिखत — 2

43. भोजराजः

अथवा

कालिदासः ।

संस्कृतभाषया अनुवादं कुरुत — 2

44. ನಾವು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಪಾಠವನ್ನು ಓದುತ್ತೇವೆ.

We go to school. We study there.

VI. निर्देशानुसारं उत्तरं लिखत — 2 × 3 = 6

45. नष्टे नीरे कः कासारः ?

कः पाठः ? का अवदत् ? कम् अवदत् ?

46. हतेषु देहेषु गुणा धरन्ते ।

कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ?

दशवाक्यपरिमितम् उत्तरं कर्णाटकभाषया, आङ्ग्लभाषया, संस्कृतभाषया वा लिखत — 3 × 3 = 9

47. मूर्तिरूपेण स्थिता शिला सखीम् किम् अवदत् ?

48. सौदामनी वीरवर्मण: मन: परिवर्तनं कथं कृतवती ?

49. कृपणस्य कल्पनाया: परिणाम: क: ?

अथवा

संस्कृतस्य प्रसार: कथं भवेत् ?

VII. श्लोकौ पूरयत — 2 × 4 = 8

50. अजं निर्विकल्पं ....

.... ।

....

.... गणेशं भजेम ॥

51. निन्दन्तु ....

.... ।

....

.... न धीराः ॥

VIII. 52. दिनद्वयस्य विरामं सम्प्रार्थ्य कक्ष्याध्यापकं प्रति विरामपत्रमेकं लिखत । 4

अथवा

प्रवासार्थं धनं प्रेषयितुं पितरं प्रति पत्रमेकं लिखत ।

प्रबन्धं लिखत — 5

53. ''सम्पर्कमध्यमम्''

अथवा

''परिसरमालिन्यम्'' ।

54. गद्यभागं पठित्वा प्रश्नानां उत्तरं लिखत — 5 × 1 = 5

'आरोग्यम् एव भाग्यम्' इति प्राचीनोक्तिः । धर्मार्थकाममोक्षाणां प्राप्तये आरोग्यम् एव मूलकारणम् । दीर्घायुः अपि आरोग्यस्य अधीनम् । रोगाः आरोग्यस्य अपहर्तारः सन्ति । यः मानवः आरोग्यविषये जागरूकः सः सुखी भवति । आहारं परीक्ष्य मानवः हितकरं भोजनं कुर्यात् । यतः अयं देहः आहारात् उत्पन्नः ।

i) अयं देहः कस्मात् उत्पन्नः ?

____

____

ii) मानवः कीदृशं भोजनं कुर्यात् ?

____

____

iii) आरोग्यस्य अपहर्तारः के ?

____

____

iv) दीर्घायुः कस्य अधीनम् ?

____

____

v) आरोग्यविषये प्राचीनोक्तिः का ?

____

____